

FAM. C. HEYNES

GOILBERDINGER STR. 24

CULEMBORG

# 'hak-al'

5<sup>e</sup> jaargang nr. 12-december 1979



**NWNC**  
natuur-en vogelwacht  
CULEMBORG

Kontaktadres : Natuur- en Vogelwacht Culemborg  
Postbus 381, 4100 AJ Culemborg

Begeleiding Jeugdgroep : Leo van de Kooy - Vliegerweg 3 te Culemborg  
03450 - 54 50

Coördinatie Inventarisaties : Leo van de Kooy

Bibliotheek : Boeken en verslagen in Het Kompas.

"Het Vogeljaar" : Jaarabonnement 1980 door overschrijving van f 14,--  
op de girorekening van de N.V.W.C. met vermelding  
van "Vogeljaar".

Lidmaatschap : Nieuwe leden opgeven bij de penningmeester, evenals  
adreswijzigingen.

Penningmeester : Frans Waroux - Mendelssohnlaan 7 te Culemborg  
03450 - 53 93  
Gironummer 34 33 35 1 t.n.v. F. Waroux - rek.  
Natuur- en Vogelwacht - Culemborg.

Kontributie :

Jeuglidmaatschap	f	5,-- per jaar
Volwassene	f	10,-- per jaar
Gezinslidmaatschap	f	15,-- per jaar
Buiten Culemborg	f	15,-- per jaar

Klubhuis : Gebouw "Het Kompas" - kamer 2 - Slotstraat 12 -  
Culemborg.

Vogelwerkgroep kontaktadres : Marcel v.d. Tol, Lindeboom 21 Culemborg  
tel.no. 03450 - 81 02

Secr. Milieuwerkgroep  
Noordwest - Betuwe : Betsy Wijnhoven - Goilberdingerstraat 1 te Culemborg  
03450 - 52 21

Redactieteam en -adres : Breun Jansen - Eikeboom 31 - Culemborg - 03450 - 48 85  
Harry Noordhuis - Ereprijs 27 - Culemborg - 03450 - 59 12



Het knotseizoen 1979/1980 is weer losgebarsten.

Op de eerste knot-zaterdag zijn we in grote getalen naar Geldermalsen getrokken om ze daar bij te brengen wat knotten is.

Zoals u uit de notulen van de maandelijkse vergadering van 19 november j.l. kunt lezen, heeft Theo de Jong te kennen gegeven, wegens te drukke werkzaamheden, zijn functie binnen de redactie te moeten neerleggen.

Dit besluit spijt ons ten zeerste.

Wij danken hem voor zijn inbreng in de afgelopen maanden.

Begin 1980 zal er van zijn hand een lijevig rapport verschijnen over het paddentrekproject Kleine Buitendom en zal tegen die tijd ter inzage liggen op de leesplank in "Het Kompas".

Degen die met het winterkamp meegaan, wensen wij goed weer toe en veel waarnemingen (verstagen zien wij begin januari 1980 wel tegemoet).

Verder wenst de redactie iedereen prettige Kerstdagen en een voorspoedig 1980 toe.

#### INHOUD :

pagina 2	Van de redactie;
pagina 3	Extra algemene vergadering;
pagina 5	Voordracht Weidevogelsymposium;
pagina 7	Fietsexcursie naar Hagestein;
pagina 8	Nieuws van de Milieuwerkgroep;
pagina 9	Inventarisatie Oeverzwaluwen;
pagina 11	Notulen maandelijkse vergadering;
pagina 14	Waarnemingenlijst juli - oktober 1979;
pagina 17	Vergadering Vogelwerkgroep;
pagina 18	Abonnementen "Vogeljaar";
pagina 19	Treinexcursie "Texel";
pagina 22	Aantasting van het milieu en onze natuur, oftewel wat er nog over is;
pagina 24	Excursieprogramma.

van de extra Algemene Ledenvergadering,  
gehouden op dinsdag 30 oktober 1979 in "Het Kompas"

Aanvang : 19.30 uur (Volgens uitnodiging). Werkelijk begonnen, nadat iedereen een heerlijke kop koffie had gekregen, 20.00 uur.

Gelet op het belang van deze vergadering waren 23 personen aanwezig, t.w. :  
Willem v.d. Zande, Kars Veling, Joost Woudstra, Hans Rietvink, Heleen Bierman,  
Berry Lucas\*, Henkjan Kievit, Nico Middelkoop, Harry v.d. Warenburg\*, Arie v.d.  
Ham, Breun Jansen\*, Harry Noordhuis\*, Theo de Jong\*, Gerard van Zuylen\*,  
de heer van Malsen, Han Jansen\*, Cor Rietvink, Jan Rietvink\*, Frans Waroux\*, Leo  
v.d. Kooy\*, Berry v.d. Vate, Berbera v.d. Vate en Marcel v.d. Tol.

Van deze aanwezigen waren 10 personen bereid zich voor een bestuursfunctie beschikbaar te stellen. Deze personen zijn met een \* aangegeven.

Al vanaf de oprichting van de N.V.W.C. is het begrip "bestuurslid" binnen de vereniging bewust nooit gepropageerd. Een aantal personen zorgden ervoor, dat al hetgeen in een vereniging moest worden gedaan ook gedaan werd. Dit zonder dat hiertoe strekkende opdrachten werden gegeven of dat verplichtingen zouden voortvloeien uit een functie die men bekleedde.

Dat deze formule voldeed blijkt hieruit dat de N.V.W.C. nog steeds bijzonder actief is op velerlei gebied en binnen Culemborg reeds een zekere bekendheid heeft verworven.

Door de nieuwe wetgeving hebben alle verenigingen echter een aantal verplichtingen opgelegd gekregen. Tot voor kort was het zo, dat ieder lid in principe persoonlijk aansprakelijk gesteld kon worden voor al hetgeen door de N.V.W.C. aan schade veroorzaakt werd, door welke activiteit dan ook.

In de nieuwe vorm zou de N.V.W.C. als rechtspersoon worden aangemerkt en als zodanig kunnen worden aangesproken, zonder dat iemand persoonlijk hiervan nadeel zou kunnen ondervinden.

Konsekwentie van een en ander zou zijn, dat de N.V.W.C. over door een notaris goedgekeurde statuten moet beschikken, welke bij de Kamer van Koophandel moeten worden gedeponeerd waarna inschrijving in het Verenigingsregister kan plaatsvinden. Ook dient de vereniging dan tenminste een vijftal bestuursleden op te geven. Een structurele wijziging aldus waarover tijdens deze vergadering uitgebreid is gesproken.

Samenvattende konklusie luidde : inderdaad een vereniging worden met een eigen rechtspersoonlijkheid en een gekozen bestuur. Evenwel doorgaan op de wijze zoals nu reeds enkele jaren wordt gewerkt.

Hier was iedereen het unaniem mee eens. Besloten werd tot het verkiezen van een bestuur van 5 personen uit de 10 aanwezige kandidaten.

De uitslag van deze schriftelijke stemming was als volgt :

Han Jansen	3	Breun Jansen	12
Harry v.d. Warenburg	7	Berry Lucas	14
Harry Noordhuis	7	Gerard van Zuylen	16
Theo de Jong	8	Jan Rietvink	17
Leo v.d. Kooy	11	Frans Waroux	20

Op de lijsten, welke bij de Kamer van Koophandel zullen worden ingeleverd, zal vermeld worden : Gerard van Zuylen, voorzitter; Jan Rietvink, sekretaris; Frans Waroux, penningmeester; Breun Jansen en Berry Lucas, leden.

Harry Noordhuis en Harry v.d. Warenburg zullen het samenstellen van de statuten voor hun rekening nemen. Deze zullen te zijner tijd in concept aan alle leden worden toegezonden. Verzocht wordt dan op- of aanmerkingen op de inhoud hiervan in te dienen.

De maandelijks vergaderingen zullen in het vervolg worden gewijzigd. Dat wil zeggen, dat voortaan in de oneven maanden op de 3e maandag van de maand wordt vergaderd en in de even maanden op de 3e donderdag. Hierdoor wordt bereikt, dat meer personen in de gelegenheid zijn deze vergaderingen te bezoeken.

Gesproken werd over de advertenties voor de HAK-AL. Dit is op dit moment minder aktueel. De N.V.W.C. heeft nl. door het aankopen van een stencilmachine voorlopig de produktie van de HAK-AL geheel in eigen hand, waardoor voorlopig de noodzaak tot het werven van adverteerders is vervallen. Ook zal worden bezien of voor de HAK-AL kringlooppapier kan worden gebruikt.

Op dinsdag 20 november 1979 zal door Jan Rietvink en Harry v.d. Warenburg de kas van de N.V.W.C. worden gecontroleerd.

Harry v.d. Warenburg informeert naar de stand van zaken m.b.t. dijkverzwaring. Jan Rietvink is nog bezig met samenstellen van een werkgroep.

Het boek "Atlas van de Nederlandse Broedvogels" zal collectief voor de medewerkers aan dit projekt door Frans worden besteld. Hiervoor is inmiddels 13x f 19,25 overgemaakt naar de girorekening van de Algemeen koördinator van het Atlasprojekt. Direkt na aflevering (alle boeken worden in één zending naar Frans toegezonden), zullen de bestellers van deze boeken worden bericht.

Door Jan Rietvink zal bij de P.T.T. een Postbus voor de N.V.W.C. worden aangevraagd. Is inmiddels gebeurd : POSTBUS 381 - 4100 AJ CULEMBORG.



## VOORDRACHT OP 20 OKTOBER 1979 op het weidevogelsymposium te Ede

De weidevogelstand in het Beusichemse veld voor en na de ruilverkaveling.

Toen er vorig jaar een oproep in "De Lepelaar" werd gedaan om op een te organiseren weidevogelsymposium iets te vertellen over plaatselijke ervaringen met de weidevogelstand, besloot de Natuur- en Vogelwacht Culemborg e.o. hieraan gehoor te geven.

Wij beschikken namelijk over goede inventarisatiegegevens uit de jaren 1966 tot en met 1969. Sinds die jaren is er in onze omgeving veel aan ruilverkaveling gedaan, een proces dat overigens nog steeds niet is afgerond.

We besloten dit jaar een zo nauwkeurig mogelijke inventarisatie van de weidevogels te doen in een gedeelte van het Beusichemse veld.

### Gegevens over het terrein

Voor de grote uitbreiding van Culemborg met de wijken Terweijde en Voorkoop en de aanleg van de Provinciale weg S 101, was het Beusichemse veld  $\pm$  425 ha. groot. Tegenwoordig bedraagt de grootte ca. 300 ha.

Het gebied is gelegen tussen de Voorkoopstraat, de Beusichemse Broeksteeg, de Hennisdijk, de Molenkade en de Provinciale weg S 101.

Het terrein bestaat voor het overgrote deel uit grasland.

Aan de noordkant ligt een kleine griend, wat meer centraal een eendenkooi, die onlangs is gerestaureerd.

Langs de Molenkade staan enkele boomgaarden en een klein populierenbos. Vanouds is enige bebouwing aanwezig, namelijk in het zuid-oosten aansluitend bij "de bosjes" en langs de Molenkade. In het kader van de ruilverkaveling zijn reeds twee nieuwe boerderijen aan de Voorkoopstraat gebouwd en een derde aan de Beusichemse Broeksteeg is momenteel in aanbouw.

Voorts is het belangrijk te weten, dat het gebied wordt doorkruist door een hoogspanningsleiding.

### Veranderingen in het gebied t.g.v. de ruilverkaveling

Het Beusichemse veld is een echt komgrondegebied. Vanouds is het dus gekenmerkt door een dichte bodemstructuur en een slechte ontwatering. Tot in de zestiger jaren was de grondwaterstand in de winter hoog en vaak stonden er grote delen blank. In droge zomers trad vaak ernstige verdroging van het grasland op.

In het algemeen kan men stellen: In het winterhalfjaar was de waterstand hoog en in het zomerhalfjaar laag.

Een van de eerste zaken die in het kader van de ruilverkaveling werden aangepakt, was dan ook een betere beheersing van de grondwaterstand. Dit betekent, dat in het winterhalfjaar de waterstand zo laag mogelijk gehouden wordt, omdat dat gunstig is voor de bewerking van het land en de berijding met machines en dat in het zomerhalfjaar het peil verhoogd wordt om het gras goed te laten groeien.

Om dit te bereiken werd voor 1965 tot 1969 de capaciteit van de hoofdwatergangen vergroot door middel van verbreding en verdieping, nieuwe watergangen gegraven en bestaande gedempt of verlegd, verbreed en verdiept.

Sinds 1969 behoren dan ook overstromingen tot het verleden.

Zelfs in het zeer regenrijke najaar van 1974 stond vrijwel nergens in het gebied water op het land. Vervolgens begon men in 1975 met de uitvoering van het tweede gedeelte van de ruilverkaveling. Veel kavels kregen nieuwe begrenzingen. Hoog gelegen percelen werden "afgeschoven" naar lager gelegen percelen. In plaats van de op verschillende plaatsen aanwezige greppels met tussenliggende stroken grond met een enigszins bol profiel, kwamen drainagebuizen en werd alles geëgaliseerd. Er werden moderne boerderijen gebouwd met grote loopstallen en moderne melkinrichtingen en de veestapel onderging een forse uitbreiding.

Thans liggen deze moderne boerderijen in het landschap alsof ze zo uit de Flevopolder naar hier zijn overgeplaatst.

Gelukkig mochten de griend en de eendenkooi blijven bestaan, evenals het merendeel van de boomgaarden en bomenrijen. Rond de nieuwe boerderijen zijn beplantingsstroken aangelegd, die over enige jaren het oogzeer wat zullen minderen.

#### De inventarisatiegegevens

De methode van inventariseren bleef gelijk, namelijk vanaf de omliggende wegen het gebied met kijkers en telescoop nauwkeurig afspeuren en de weidevogels tellen.

Dit gedurende april, mei en de eerste week van juni gemiddeld eens in de 10 dagen.

Het verschil tussen 1966/1969 enerzijds en 1979 anderzijds, is naar wij mogen aannemen een duidelijk gevolg van de in het gebied aangebrachte veranderingen en de door die veranderingen mogelijk gemaakte intensivering van de agrarische activiteit.

	<u>1966</u>	<u>1967</u>	<u>1969</u>	<u>1979</u>	
kievit	40	+ 40	15	18	} broed- paren
grutto	25	+ 25	28	4	
watersnip	1	1	5	1 (?)	
tureluur	-	1	2	-	
scholekster	-	-	-	3	

Bij de getallen voor 1979 moet in rekening worden gebracht, dat er langs de Beusichemse Broeksteeg nog druk gewerkt werd met allerlei materieel, zodat in dit gedeelte nauwelijks weidevogels werden aangetroffen.

Ook de trieste afgang van de koning der weidevogels de grutto kan niet geheel de ruilverkaveling in de schoenen worden geschoven, aangezien er sinds enige jaren sprake is van een landelijke teruggang.

Niettemin kunnen wij uit deze gegevens afleiden, dat eigenlijk alleen de kievit het nog redelijk kan volhouden. Voor de overige weidevogels ziet het er somber uit, behalve voor de nieuwkomer de scholekster.

Ik zou u nu met behulp van dia's van kaarten en het gebied zelf een zo duidelijk mogelijk beeld willen geven, zodat mijn voordracht zo concreet mogelijk bij u kan overkomen.

Veel verschijnselen zullen u zeker van andere plaatsen bekend zijn. Wij hebben ze zo nuchter mogelijk geregistreerd. Voor het Beusichemse veld behoort een rijke en gevarieerde weidevogelstand tot het verleden. In onze omgeving kunnen wij nu alleen nog in de uiterwaarden een goede weidevogelstand met alle vertegenwoordigers, behalve de kemp-haan, aantreffen.



kievit



scholekster

Dat kan natuurlijk zo niet blijven en Rijkswaterstaat werkt dan ook met voortvarendheid een plan uit, om ook dit anachronisme uit de wereld te helpen.

Nu niet ten behoeve van melkplas in boterberg, maar voor een kans van één in de 1000 jaar natte voeten en mocht dit niet genoeg tot de verbeelding spreken zo'n prachtig brok werkgelegenheid, moet men toch met beide handen aangrijpen (dit laatste vrij naar de heer Waalkens in zijn motie van 15 oktober j.l. aan de regering het inpolderingsplan van Noord-Friesland buitendijks opnieuw te bezien).

LEO VAN DE KOOY

*Verslag*

FIETSEXCURSIE NAAR HAGESTEIN OP 25 NOVEMBER 1979

---

We zijn met 7 personen onder leiding van Harry van de Warenburg om 9.15 uur vanaf het Jach vertrokken.

Toen zijn we met de pont de Lek overgegaan en zijn richting Hagestein gefietst. Onderweg had er nog iemand een lekke band, omdat er een ventielstangetje lek was. Verder was het aardig koud.

Toen we bij de stuwen van Hagestein aankwamen, hebben we daar even gestopt en zagen een groepje kuifeenden op het water dobberen.

Daarna zijn we weer naar Culemborg teruggefietst.

De volgende soorten hebben we die ochtend waargenomen :

- + 500 Kieviten
- 35 kuifeenden
- 2 wintertalingen
- 15 smienten
- 2 torenvalken
- 7 futen

MARNIX WERKMEESTER

Smient





# werkgroep voor natuurbehoud en milieubeheer 'noordwest-betuwe'

BESCHERMD STADSGEZICHT : door C.R.M. werd alweer enige tijd geleden het gehele oude stadsgebied van Culemborg, alsmede het open terrein aan de Noordzijde (havengebied) en Oostzijde (vier dreven e.o.) tot beschermd stadsgezicht verklaard.

Dit houdt in dat, de in de loop der eeuwen verkregen historische schoonheid zoveel mogelijk geconserveerd gaat worden. De rijke historie van Culemborg weerspiegelt zich nog in vele facetten, ondanks de veranderingen die zich de laatste jaren in het oude stadsgezicht hebben voorgedaan.

Veranderingen die soms helaas de historische karakteristiek van Culemborg zo zeer geweld aandeden, dat het algemeen nut ervan wel eens betwijfeld kon worden.

Rekonstruktie kruispunt O.singel leek ons zo'n misstap. Een doorbraak op de markt nabij de Binnenpoort kon mede dankzij de werkgroep voorkomen worden.

De besloten sfeer van het marktplein zou hierdoor onherstelbaar zijn aangetast.

Een lofwaardig streven van de gemeente is de verspreiding van de INSpraakKRANT.

STRUKTUURPLAN BESCHERMD STADSGEZICHT, waardoor de bevolking de kans gegeven wordt z'n mening omtrent de verschillende probleemvelden en beleidsvoornemens inzake het Structuurplan naar voren te brengen.

Op een door de gemeente belegde inspraakavond werden o.m. de verschillende inspraakgroepen geformeerd.

Ook wij zijn in de problematiek gedoken. In een aantal extra te beleggen vergaderingen, zullen we trachten onze zienswijze over een aantal themavragen uit de inspraakkrant op schrift te stellen.

Behandeld worden o.m. Centrumklimaat, Winkels en bedrijven, wonen, buitengebied en verkeer. Werk te over dus! Verheugend is dan ook, dat onze gelederen de laatste maanden een langzame versterking hebben ondergaan. Een versterking die zeer welkom is. Heb je belangstelling om zo'n vergadering bij te wonen, dan bel je maar even naar Cor Heynes, tel. 33 86. Op 10- en 17 december a.s. vinden er nog twee plaats, aanvang 20.00 uur. Signaleer je verdachte gebeurtenissen in het Buitengebied, bel dan even Ton van Beek tel. 03436 - 16 87.

INVENTARISATIE VAN OEVERZWALUWEN

De afgelopen zomer is er een landelijke inventarisatie van Oeverzwaluwen geweest. Ook de Natuur- en Vogelwacht (met name de VWG) heeft hieraan meegewerkt. Hieronder volgt een uittreksel van de resultaten die inmiddels naar het RIN gestuurd zijn en een toelichting bij het geheel.

Plaats	Aantal broedparen	
	1979	1978
Put langs de Rietveldseweg	1	ca. 50
Put langs de Beusichemse Broeksteeg	31	ca. 30
Afgraving Redichemse Waard	2	8
Bij de Rivierkruising	ca. 50	onbekend

Aard van de terreinen :

- Put langs de Rietveldseweg :            Zuigput en Zanddepôt
- Put langs de Beusichemse Broeksteeg: Zuigput en Zanddepôt
- Afgraving Redichemse Waard :        Steile oever van de afgravingsplas
- Bij de Rivierkruising :                Zanddepôt

Nadere toelichting over de terreinen en de broedparen :

- Vorig jaar broedden er nog ca. 50 paren bij de put langs de Rietveldseweg. Daar was aan het begin van dit voorjaar de enige zandheuvel afgegraven en de enige "zavelheuvel" afgeplat, tengevolge daarvan is het broedbestand drastisch afgenomen tot het ene paar van dit jaar.
- Bij de put langs de Beusichemse Broeksteeg kon in 1978 slechts een ruwe schatting gemaakt worden. Waarschijnlijk is het parenbestand op deze broedplaats vrij constant gebleven.
- Wat er met de kolonie bij de Rivierkruising gebeurd is, is een droevige zaak. Aanvankelijk leek het parenbestand zich gunstig te ontwikkelen (op 17 juni '79 49 broedparen geteld, waarbij een aantal nesten nog in aanbouw), maar toen ik daar na ongeveer een maand terugkeerde om het totaal aantal te tellen, bleek dat een graafmachine bezig was de wand, waarin 95% van de hele kolonie zat, af te graven (dit was in het kader van de kanaalverbreding ten behoeve van de duwbakvaart). Zo is bijna de hele kolonie (voor het grootste deel met jongen) afgegraven. Maar een klein aantal paren is er in die tijd nog ingeslaagd om jongen groot te brengen, wat misschien het enige lichtpuntje in deze droeve geschiedenis is.

## TOT SLOT,

Uit het vorenstaande is gebleken, dat de Oeverwaluw in ons gebied erg afhankelijk is van door de mens gecreëerde broedgelegenheden. Het nadeel is, dat deze broedgelegenheden ook weer met de kortst mogelijke tijd kunnen verdwijnen (denk aan de put langs de Rietveldseweg en aan de kolonie bij de Rivierkruising) en zelfs tijdens het broedseizoen kunnen kolonies met jongen en al, ondanks de bescherming bij de wet van dit soort, van de aardbodem gevaagd worden.

N.B. Onder andere in het boek "Vogels van de grote rivieren" wordt dit onderwerp bij het artikel over Oeverwaluwen ook aangesneden. Uit dit artikel blijkt, dat wat in ons gebied het geval is, ook van toepassing is op het hele rivierengebied, maar met de kanttekening dat er voldoende nieuwe broedgelegenheden door de mens gecreëerd wordt; Wat in ons gebied (waarschijnlijk door de kleinere schaal) niet direct het geval is.

In tegenstelling tot het bovenstaande kan ik vermelden, dat de kolonie bij de Rivierkruising toch nog gered is. De heer van Malsen uit Buren heeft ervoor gezorgd, dat gedurende het verdere broedseizoen de graafwerkzaamheden stopgezet werden. Zo konden de meeste jongen toch nog uitvliegen wat natuurlijk een veel leuker bericht is, als hierboven vermeld staat.

MARCEL VAN DER TOL



1. Ingekomen stukken :

Ook deze keer weer veel ingekomen stukken, die bijna allemaal op de leesplank in het Kompas liggen en daar gelezen kunnen worden.

Hier even een opsomming :

- Dutch Birding (DBA)
- De Wulp (Den Haag)
- Greenpeace
- de Kruisbek (Utrecht)
- Verslag Mondiaal Alternatief
- Argus (SKF)
- Jaarverslag Milieuwerkgroep Geldermalsen
- Mens en Vogel (België)
- Bovendien nog informatie over de vergadering van het kontaktorgaan vogelstudie van de KNNV, op 8 december te Utrecht.

2. Natuureducatieproject de "Meent"

Van het rekreatieschap bereikte ons het verzoek, of de NVWC mee wilde werken aan een natuureducatieproject op de "Meent" te Beusichem.

Gerard van Zuylen en Harry Uphof hebben zich hier al over gebogen en een "plan" gemaakt, welk aan het rekreatieschap zal worden voorgelegd.

Gedacht werd aan een aantal milieu's uit het rivierengebied in het klein na te bootsen, zoals een dijk, wat knotwilgen, en vooral voor de oeverwaluw een steile wand (het biotoop is daar verder erg goed door 't water).

De discussie ging voornamelijk over het punt of de hiervoor genoemde zaken in één plan gepresenteerd dienden te worden met het voorstel tot het maken van een natuurpad, of dat dit beter gescheiden kon gebeuren.

Het leek ons het meest geschikt om beide punten als één plan (geïntegreerd dus) in te dienen, omdat je anders grote kans hebt dat één gedeelte überhaupt afgestoten wordt door geldgebrek.

Gerard en Harry Uphof zullen zich hier verder mee bezig gaan houden.

3. Vegetarische eetgroep

Via Dave Schmitt kwam het verzoek binnen, of de vegetarische eetgroep die al enige tijd in Culemborg bestaat gebruik zou mogen maken van onze ruimte in het Kompas.

Na een goede felle discussie en stemming, werd met ruime meerderheid besloten tot een principe toestemming onzerzijds, maar dat ze toch de definitieve toestemming bij het bestuur van het Kompas moeten krijgen.

4. Dijkverzwaring

Er is een werkgroep gevormd, die zich spoedig over de problematiek zal buigen, en de strategie zal bepalen.

5. Statuten

Via een notaris zullen we concept-statuten krijgen, die in de HAK-AL zullen worden geplaatst, na de nodige democratische inspraak-procedures en brede maatschappelijke discussies, zullen ze aangepast worden en officieel bekrachtigd.

6. Knotten

Op 1 december hopen we in Geldermalsen te helpen bij het knotten, terwijl er op 28 november in Geldermalsen een dia-avond gehouden wordt te worden, verzorgd door knot-specialist Jan Rietvink en z'n compagnon Koos.

7. Rondvraag

In de rondvraag kwamen de volgende punten aan de orde :

- Knotwilgen overkant Lek

Deze waren in de afgelopen winter geknot, maar nu worden ze gekapt. Harry v.d. Warenburg zal er samen met Jan Rietvink wat aan trachten te doen.

- Arie v.d. Ham hoopt zaterdag mezenkastjes op te hangen in de Plantage.

- De bibliotheek moet weer worden geactiveerd en de vrijdagavonden moeten meer gevuld worden. Gedacht wordt vooral aan meer dia-avonden, met name Theo de Jong heeft veel dia's. Hierover hoort u zeker meer.

- Er is momenteel een zeer goede verzameling vogelgrammofoonplaten in de handel, bestaande uit 25 LP's. Alle vogels uit de kist (Peterson) staan op een plaat. De platen kosten f 25,- per stuk. Bij Wagenaar in Utrecht zijn 3 vogelplaten te krijgen (Vogel unseres Heimat) voor f 9,90 per stuk. Hierop komen voornamelijk zangvogeltjes voor.

- De vraag kwam, of er nog werk wordt gemaakt van een Jubileum-kamp in het buitenland. Leo zag dit niet zo zitten, iemand anders waarschijnlijk ook niet, zodat dit bij een luchtkasteel zal blijven (of misschien bij het 10-jarige jubileum?).

- Tevens werd gevraagd, of er boven het excursieprogramma een opmerking kon komen over de kleding in de winter voor de jongere excursiegangers.  
De meeste meenden echter, dat de moeders van de (vooral jonge) excursiegangers hier maar voor moeten zorgen en dat het zonde is van alle ruimte in de HAK-AL. Trouwens, zo zei men, als ze één maal kou hebben geleden, dan leren ze dat wel af (!!! een heel natuurlijke opvoedmethode).
- Van Theo kwam de vraag, of we ons als vereniging zouden abonneren op "Dutch Birding", omdat het toch wel een mooi en nuttig tijdschrift is. Besloten werd om het echter niet te doen, omdat iedereen zich persoonlijk kan abonneren en wij als vereniging ook op "Vogeljaar", "Watervogels" of andere bladen niet geabonneerd zijn.
- Van het paddenprojekt (de Heenreis) zal binnenkort een verslag verschijnen.
- De VWG Utrecht zou graag alle ganzen-gegevens uit onze vereniging ontvangen.
- Theo wilde, door te drukke werkzaamheden zijn functie in de redactie graag neerleggen. Besloten werd om niemand voor hem in de plaats te vragen.

Ook werd nog verslag gedaan over de vogelwerkgroepvergadering en werd het excursieprogramma samengesteld, waarover elders meer (achterin).

## KARS VELING



Steenloper

# Waarnemingenlijst

[juli - oktober]

- Aalscholver :  
16-9-'79 2 ex. Rijswijk (Joost, Marcel)  
16-10-'79 totaal 204 ex. r Z Redichemse Waard (Henkjan ,  
Berry en Marcel) .  
(Deze waarneming betrof 4 waarnemingen van groepen ter grootte  
van 30 tot 75 ex.) .  
17-10-'79 20 ex. r Z Redichemse Waard (Henkjan en Marcel)  
25-10-'79 1 ex. Redichemse Waard (Berry)
- Purperreiger :  
16-9-'79 1 juv. ex. Rivierkruising (Joost en Marcel)  
22-9-'79 1 ex. 2e fort (excursie Nieuwe Z-Lingedijk)  
van 17-10-'79 tot zeker 20-10-'79 1 juv. ex. aanwezig in de  
Redichemse- en Beusichemse Waard (div. waarnemingen) .
- Grauwe gans :  
16-10-'79 14 ex. r Z Redichemse Waard (Berry en Marcel)  
17-10-'79 8 ex. r Z Redichemse Waard (Henkjan en Marcel)  
17-10-'79 2 ex. r NO Redichemse Waard (Henkjan en Marcel)  
18-10-'79 17 ex. r NO Redichemse Waard (Marcel)
- "Gans" :  
16-10-'79 2 ex. r W Fort Honswijk (Berry, Henkjan en Marcel)  
17-10-'79 42 ex. r Z Redichemse Waard (Henkjan en Marcel)
- Grote zaagbek :  
27-10-'79 1 vr. ex. r W (Lek volgend) Redichemse Waard  
(excursie trektellingen)
- Rode wouw :  
19-7-'79 1 ex. cirkelend boven Terweyde (Berry)
- Wespendief :  
21-10-'79 1 ex. r N Redichemse Waard (Kars en Berry)
- Havik :  
Dit soort is in oktober 2 keer i.o.v. Culemborg waargenomen,  
namelijk :  
13-10-'79 1 ex. r Z Redichemse Waard (Paul)  
18-10-'79 1 ex. Oude Hoevonseweg (Berry)



8. Blauwe Kiekendief

De eerste havik was een stug doortrekkend ex. en werd op een afstand van ca. 40 m waargenomen.

De tweede havik werd "getreiterd" door een aantal kraaien; zo heeft de waarnemer hem uit alle mogelijk hoeken kunnen bekijken en heeft hem ook een soort stootduik zien maken (als een Stechvalk). Na enkele minuten vloog de havik in zuidoostelijke richting verder. Of we hier met eenzelfde exemplaar te doen hebben of met 2 verschillende exemplaren is niet met zekerheid te zeggen.

- Bruine kiekendief : 26-8-'79 1 man. ex. langs de spoorlijn tussen Culemborg en Schalkwijk (familie v.d. Kooy).
- Blauwe kiekendief : 13-10-'79 1 vr. ex. Beusichemse Waard (Marcel)  
23-10-'79 1 vr. ex. r Z Redichemse Waard (Berry)  
28-10-'79 1 man. ex. r Z Redichemse Waard (Marcel)
- Smelleken : 23-10-'79 1 ex. r Z Redichemse Waard (Berry)  
14-10-'79 1 ex. Spoorbrug A'dam-Rijnkanaal (Berry en Kars)
- Boomvalk : 5-8-'79 1 ex. 1e Fort (Berry)  
28-8-'79 1 ex. Regulieren (Kees)  
30-8-'79 1 ex. Geldermalsen (Kees)  
30-8-'79 1 ex. r Z Redichemse Waard (Marcel)  
8-9-'79 1 ex. Landgoed Wickenburg (familie Kievit)  
12-9-'79 1 (2) ex. r Z Culemborg (Henkjan en Berry)
- Bosruiter : 12-8-'79 1 ex. Bosscherwaarden (Marcel)  
2-9-'79 1 ex. Heeseltse uiterwaarden (Kees)

Krombekstrandloper, Kannoetstrandloper, Bonte strandloper, Kluit, Regenwulp, Kemphaan, Bontbekplevier, Kleine plevier, Bergeend,  
CASARCA : allen september 1979 Opspuitterrein Rijswijk.

Na een mededeling van Aad Vink (distriktcoördinator SOVON) dat er veel soorten vogels op een opspuitterrein bij Rijswijk zaten, is er een ware run naar dat gebied ontstaan, wat resulteerde in een groot aantal waarnemingen van bovenstaande soorten.

Nog enkele bijzonderheden :

Bergeend : Heeft daar gebroed, zwom daar ook met een aantal jongen.

Casarca : Eén vr. ex. van dit soort was daar geruime tijd aanwezig, vermoedelijk betreft het een verwilderd/ontsnapt ex.

Groenpootruiter : 2-9-'79 2 ex. Kil van Hurwenen (Kees)  
16-10-'79 3 ex. Hagestein (Berry, Henkjan en Marcel)

Houtsnip : 26-10-'79 1 ex. Händellaan (Berry)  
De houtsnip vloog op uit een voortuintje (3 x 3 m) toen iemand de voordeur (horende bij dat voortuintje) opendeed, daarbij komt nog dat de Händellaan een drukke straat is!

Goudplevier : 23-10-'79 5 ex. r O de Heul (Berry)

Roodborsttapuit : 2-9-'79 1 ex. Kooiweg Oost (Paul, Dik B.)  
23-9-'79 3 ex. Beusichemse Broeksteeg (Berry)

Paapje : 2-9-'79 1 ex. Kooiweg Oost (Paul, Dik)

Tapuit : 26-8-'79 1 ex. de Heul (Harry v.d. W, Karing R.)

Tjiftjaf : Tot zeker 21-10-'79 enkele zingende ex. in de omgeving van Culemborg aanwezig (diverse waarnemers)

EN TOT SLOT .....

Raaf : 12-9-'79 2 ex. r ZW Geldermalsen (Kees)

Kars is verhuisd, dus er moest een nieuwe samensteller van de waarnemingenlijst komen. Die nieuwe samensteller is ondergetekende geworden. Het adres is Lindeboom 21 te Culemborg, tel.no. 03450 - 81 02. Waarnemingskaartjes zijn (zover de voorraad strekt) verkrijgbaar bij bovenstaand adres en ze dienen daar ook weer ingeleverd te worden.

MARCEL VAN DER TOL

## VERGADERING VOGELWERKGROEP, gehouden op 12 november 1979

Aanwezig : Leo, Kars, Gerard, Henkjan, Marcel en Berry

1. Natuuredukatieproject "de Meent"  
Hoewel dit eigenlijk een onderwerp was voor de algemene vergadering, deed Gerard toch alvast dit plan uit de doeken en hij vroeg of er gegaandigden waren voor het meewerken aan dit project, dat voorgesteld is door het Rekreatieschap.
2. Oeverzwaluwen  
Dit jaar heeft de NVWC meegewerkt aan het landelijke oeverzwaluwenonderzoek. Hiertoe moesten op speciaal hiervoor vervaardigde kaarten gegevens omtrent aantal broedparen, plaats van de kolonie, hoogte van de broedholtes enz. gezet worden.  
In een verslagje in de HAK-AL zal Marcel onze resultaten publiceren.
3. Excursieprogramma  
Er zijn twee excursie's vastgesteld, namelijk een treinexcursie naar de Kil van Hurwenen en een excursie naar de overkant van de Lek.  
Voor verdere gegevens zie kalender.
4. Vogelwerkgroep  
Kars vroeg zich af, of de VWG wel beantwoordt aan het doel waartoe deze werkgroep opgericht is, namelijk meer aandacht voor vogel-zaken. Bij de meeste van de vorige vergaderingen nl. was de inbreng van ideeën en initiatieven erg gering en de samenkomsten waren over het algemeen erg rommelig, hetgeen geïnteresseerden misschien wel afschrikt.  
Om in de toekomst verder te kunnen gaan, is voorbereiding (door iedereen) zodoende erg belangrijk en moeten eventuele besluiten goed worden afgerond. Vaste punten zouden onder andere kunnen zijn :
  - \* bespreking van vogelexcursie's
  - \* doornamen van persoonlijke waarnemingen
  - \* SOVON : elke vergadering de kaarten van de afgelopen maanden op tafel
  - \* ingekomen stukken : b.v. kunnen uit ontvangen tijdschriften en publikaties voor ons bruikbare artikelen gehaald worden
  - \* bespreking van het excursieprogramma
  - \* eventuele punten voor de volgende vergadering
  - \* Rondvraag.

Er is een lijst opgesteld van potentiële vogelwerkgroep-medewerkers, die allen schriftelijk benaderd zullen worden.

BERRY LUCAS

ABONNEMENTEN 1980 - HET VOGELJAAR

Ook voor 1980 zal door de N.V.W.C. collectief het abonnementsgeld voor HET VOGELJAAR worden overgemaakt. Wij zouden het daarom zeer op prijs stellen, te vernemen of er nog leden zijn die voor 1980 ook een abonnement op dit tweemaandelijks verschijnend Vogeltijdschrift willen nemen.

Deze mensen worden verzocht dit zo spoedig mogelijk (eventueel telefonisch 03450 - 53 93) op te geven aan Frans Waroux.

Leden die het abonnement niet wensen te continueren worden eveneens verzocht dit tijdig door te geven.

Voor de goede orde vermelden wij onderstaand een opgave van alle leden die een abonnement op Het Vogeljaar hebben. Voor 1980 bedraagt het gereduceerde tarief f 14,-- per jaar (Individueel abonnement f 18,--).

Marcel v.d. Tol	Lindeboom 21	Culemborg (nieuw adres)
Theo de Jong	Molenwal 13	" (ander huisnr.)
Berry Lucas	Händellaan 18	"
Bindert Halbesma	Bartokstraat 8	"
Frans Waroux	Mendelsohnlaan 7	"
Kars Veling	Oudwijkerdwardsstraat 100	Utrecht (nieuw adres)
Hans v.d. Berg	Troelstrastraat 5	Culemborg
Gertjan Kroon	v. Karnebeeklaan 1	"
familie Kievit	Verdistraat 13	"
Hans Rietvink	Ereprijs 39	"
Dave Schmitt	De Uphof 6	" (nieuw adres)
Harry Noordhuis	Ereprijs 27	"
Harry Uphof	Zandstraat 32	"
Gerard van Zuylen	Zandstraat 32A	"
Johan de Kruyf	Molenwal 9	" (ander huisnr.)
Cees v.d. Vate	W. Pymontdreef 12	"
Rob van Vliet	B. Keestrasingel 3	"
Harry v.d. Warenburg	Triosingel 27	"
Jilles v.d. Warenburg	Triosingel 27	"
mevrouw J.G. Verkoren	Ravelijnstraat 24	"
Evert Martin	Beethovenlaan 7	" (nieuw adres)
J.A. v.d. Gun	Korenbloem 58	"
Cock Lenten	Bakelbos 1 A	"
Timmy de Bot	Vuurdoornstraat 2	Geldermalsen
Kees Tiemstra	B. v. Geusauweg 40	"
J. de Jong	Abr. Kuiperstraat 24	"
Nico Middelkoop	Oudwijkerdwardsstraat 100	Utrecht (nieuw adres)
Bas Middelkoop	Kortgerecht 24	Schoonrewoerd
Koos Rypkema	Diefdijk 7	"
Ton van Beek	Hinkerstraat 36	Cothen
Ardie Noorman	Langestraat 28	Schiermonnikoog
Teus van Krieken	Noorderveld 42	Leerdam
Henk Post	Vurenlaan 99	Tiel
Chris Kalden	Adenauerstede 44-51	Goes
G. Geurtsen	Nieuwe Uitleg 37	Dalfsen
W.D. Borgstein	Sportveldstraat 23	Beusichem
G.A. van Raay	Kooiweg West 101	Beesd
J. H. Bongers	Augustinushof 10	Vianen
H. Valk	v. Limburg Stirumstraat 42	Culemborg

## TREINEXCURSIE NAAR TEXEL 6-10-1979

Het station van Culemborg stond al om half zeven vol met geeuwende deelnemers aan deze excursie (16 in totaal); Te Utrecht werden Kars en Nico nog opgepikt. Na een gezellige treinreis met o.a. een kwis en een excursie-bespreking, kwamen we aan in Den Helder, welke stad geheel in mist gehuld was. Tijdens de boottocht werd er zodoende niet al te veel gezien (afgezien dan van de meeuwen, die zich tegoed deden aan de lunchpaketten van enkele vogelaars).

Ook op Texel hingen de wolken natuurlijk veel te laag en een beetje beneveld stapten we door de mistige Mokbaai, - overigens een prachtig natuurgebied en niet ver van de aanlegplaats van de boot gelegen. Toch bleek het niet moeilijk verscheidene vogels te herkennen, want deze hadden ons blijkbaar t.g.v. de mist niet snel in de gaten en waren erg gemakkelijk van dichtbij te benaderen. Goed gezien werden: rosse grutto's, kanoetstrandlopers, steentopers, zilverplevieren en enkele andere soorten steltlopers.

Op het aanspoelsel fourgeerden enkele graspiepers, kwikstaarten en ook werd er een oeverpieper ontdekt.

Tussen hetzelfde aanspoelsel werd een dode Noorse stormvogel gevonden, die weldra onthoofd werd door een Culemborgse koppensneller.

Op de dijk bij het natuurreservaatje "de Petten" zagen we een wat zeldzame pieper-soort, namelijk een grote pieper.

De beschrijving die in de "Kis" werd gegeven, stemde precies overeen met wat wij zagen: het grote formaat, zijn kwikstaartachtige vlucht, het fladderen als een veldleeuwerik bij het neerlanden en het geluid (een beetje rauwklinkend "rriep").

In zit werd hij maar even gezien, waarbij de gestreepte borst opviel.

Omstreeks het middaguur trok de mist eindelijk op en werd er wat meer aan vogels gezien. Staande op de waarnemingspost bij "de Geul", een duinmeertje waar 's zomers o.a. lepelaars broeden, zagen we achtereenvolgens een man blauwe kiekendief, een vrouw bruine kiekendief en een smelleken voorbijtrekken.

Leo's telescoop kon nu slagklaar gemaakt worden en werd gericht op de Mokbaai, en hiermee kregen we 13 soorten steltlopers, 6 rotganzen en een aantal eendensoorten in het vizier. Vooral de smienten vielen op door hun grote aantal.

De Horsplassen, die achter de Mokbaai liggen, werden nog even met een bezoek vereerd, met als resultaat 800 smienten en tientallen tafeleenden.

Op de terugweg werden de kijkers op "de Petten" gericht (hier o.a. krakeend, grauwe gans) en ook kwamen we de grote pieper op dezelfde plaats weer tegen.

De boot van vier uur naar Den Helder werd genomen en op het Marsdiep kon wat meer worden gezien dan tijdens de heenreis. Herkend werden visdiefjes, zwarte zee-eenden en een aalscholver. In de haven meende Leo een lachstern te zien. Hij merkte namelijk een geheel zwarte snavel op en een iets groter formaat dan grote stern. De treinreis terug verliep voorspoedig en de liefhebbers kregen van Kars en Nico een pannenkoekententje aangeboden bij hen thuis. De pannenkoeken gingen er zeer goed in en moesten zelfs aangevuld worden met loempia's. Om een uur of tien brak echter ook voor deze mensen het eind aan van een gedenkwaardige dag.

BERRY LUCAS



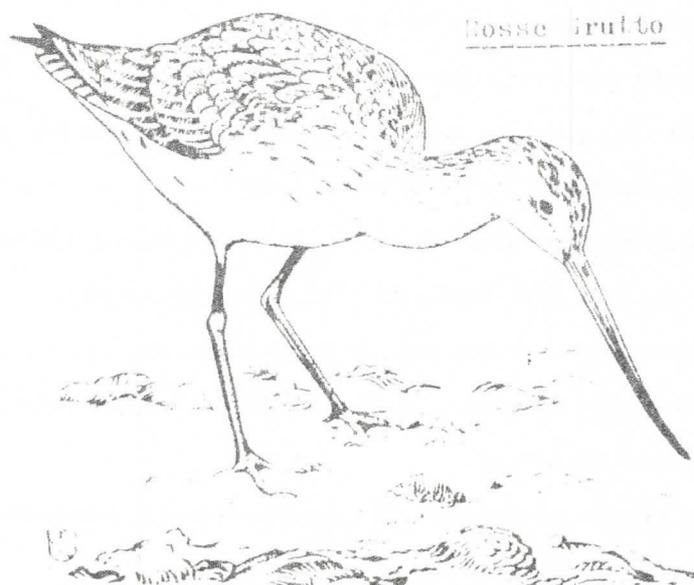
*Kleine strandloper*

WAARGENOMEN SOORTEN :

o. a.

Noorse stormvogel	1 dood ex.	Mokbaai
aalscholver	1 ex.	Marsdiep
rotgans	6 ex.	Mokbaai
grauwe gans	1 ex.	"De Petten"
pijlstaart	+ 10 ex.	Mokbaai, Horsplassen
krakeend	1 ♀	't Stoar
smient	+ 300 ex.	Mokbaai
	+ 800 ex.	Horsplassen
slobeend	+ 40 ex.	Horsplassen
wintertaling	+ 100 ex.	Mokbaai
tafeleend	10-tallen ex.	Horsplassen
zwarte zeeëend	5 ex.	Marsdiep
eidereend	12 ex.	Marsdiep
bergeend	+ 75 ex.	Mokbaai
bruine kiekendief	1 ♀	"de Geul"
blauwe kiekendief	1 ♂	"de Geul"
torenvalk	1 ♂	Mokbaai
smelleken	1 ex.	zuid vliegend "de Geul"
watersnip	+ 30 ex.	Mokbaai
groenpootruiter	3 ex.	Mokbaai

tureluur	4 ex.	Mokbaai
bonte strandloper	+ 15 ex.	Mokbaai
kanoetstrandloper	13 ex.	Mokbaai
kluit	2 ex.	Mokbaai
wulp	25 ex.	Mokbaai
rosse grutto	10 ex.	Mokbaai
bontbekplevier	3 ex.	Mokbaai
schotekster	+ 125 ex.	Mokbaai
goudplevier	+ 225 ex.	Mokbaai
zilverplevier	+ 15 ex.	Mokbaai
steenloper	+ 20 ex.	Mokbaai / "de Petten"
visdief	2 ex.	Marsdiep
lachstern	1 ex. ?	Den Helder (zie tekst)
oeverpieper	1 ex.	Mokbaai
grote pieper	1 ex.	Mokbaai (zie tekst)
zanglijster	veel richting	Duinen
	zuid trekkende vogels	
koperwiek	4 ex.	"de Geul"
keep	1 ♂	duinen bij Horsplassen
kneu		enkele trekkende groepjes



OPNIEUW AANDACHT GEVRAAGD VOOR -  
(U RAADT HET AL) "AANTASTING VAN HET MILIEU  
EN ONZE NATUUR, OFTEWEL WAT ER NOG OVER IS".

Een lange titel ditmaal en u zult wel denken alweer zo'n leuterverhaal.

Helaas wel, want eigenlijk is het dieptreurig dat het telkenmale nodig is de aandacht op dit onderwerp te vestigen. Maar we moeten m.i. blijven "zaniken" en "aanschoppen" tegen alles wat onze natuur en het milieu aantast en in waarde verder doet devalueren. Bovendien is er weer een kleine aanleiding tot dit artikel.

- 1). Eind oktober, ter hoogte van de Lange Dreef, bij het griend in de uiterwaarden zijn een aantal populieren (+ 25) gekapt en ook meidoorns zouden niet ontzien zijn.
- 2). Door intensief maaien is zo langerzamerhand de vegetatie langs de Beusichemse Dijk en vooral de diversiteit in soorten tot een minimum verminderd.

En naar aanleiding van deze feiten is weer een heel verhaal af te steken.

Daar gaat ie maar weer :

Het kappen van populieren op zichzelf is geen ramp. Deze bomen zijn zgn. "snelgroeiers" en met min of meer een duidelijk doel geplant, houtproduktie.

De gekapte bomen zijn zeer waarschijnlijk kaprijp geweest.

Dat er meidoorns sneuvelen is ernstiger, omdat deze uit natuuroogpunt bekeken veel waardevoller zijn, denk alleen maar aan de broedvogels.

Iedere gemeente, dus ook Culemborg, heeft als het goed is een kapverordening met daarin ondermeer vermeld de plicht tot herbeplanting.

Bovendien heeft Culemborg nog een bestemmingsplan "Buitengebied". Daarin behoort dan ondermeer in te staan wat wel en niet is toegestaan.

En dat is misschien wel de kern van het probleem.

Welke burger, op een enkele uitzondering na, weet in vredesnaam wat hij wel en niet mag doen, waar hij toestemming voor nodig heeft en van wie etc.....

Bovendien wordt er van overheidswege geen of bijna geen controle op activiteiten in het buitengebied uitgeoefend, een treffend voorbeeld "De Redichemse Waard".

Van natuurbeschermingszijde moeten we dan ook vaak concluderen, dat we weer eens achter de gebeurtenissen aan lopen te hollen, dat het leed geschied is (met of zonder vergunning, toegestaan of niet toegestaan).

We kunnen dan alleen maar klagen en protesteren en hopen dat het voortaan beter zal gaan, wat dan alweer spoedig een illusie blijkt te zijn.

En waar ondergetekende nu eigenlijk het beangstigd voor is kortgezegd dit :

Dat tal van dit soort, in natuur- en milieu opzicht, kwalijke activiteiten op kleine schaal een weg banen voor plannen op grote schaal, bijv. dijkverzwaring.

Anders gezegd - dat tal van ingrepen, die de natuur - en landschapswaarde doen verminderen, de natuurbeschermingsorganisaties de wapens en argumenten ontnemen om plannen af te remmen of zelfs te doen stoppen.

Daarbij moeten we in het midden laten of tal van deze "kwelijke" gebeurtenissen wel of niet met opzet gebeuren (dus wel of niet een soort pad effenen voor grotere cultuur-technische ingrepen).

Maar bijv. die intensieve bemaaiing, juist langs het dijkvak waar volgens diverse instanties dijkverzwaring nodig is. Dit om te voorkomen dat (Leo v.d. Kooy citerend uit zijn voordracht op het weidevogelsymposium) "we eens in de 1000 jaar gemiddeld kans op natte voeten hebben".

Ergens moet er dan wel een lichtje gaan branden bij tal van mensen.

Maar daarmee zijn we van de kern van dit verhaal afgedwaald.

Hoe kunnen we tal van ongewenste activiteiten voorkomen, of een duidelijk overzicht krijgen van geoorloofde ingrepen?

Daarvoor zijn wel een paar ideeën als aanloop te bedenken :

- a) . Een meldingsplicht. Voor elke ingreep is melding verplicht, alsmede een vergunning. Dit hoeft niet alleen voor het buitengebeuren te gelden.
- b) . Betere contrôle van de overheid waar die nu ontbreekt. Activiteiten die illegaal uitgevoerd zijn of worden streng bestraffen.
- c) . Bepaalde gebieden moeten een totale bescherming krijgen waarin elke ingreep die schade doet aan natuur en landschap zondermeer verboden is, dit kan bijvoorbeeld gelden voor de uiterwaarden.
- d) . De overheid en met name provincie en gemeente, dienen betere voorlichting te geven. Burgers moeten weten wat wel en niet is toegestaan en wat er voor verordeningen bestaan. Wat heb je aan bestemmingsplannen, verordeningen als geen mens weet wat er in staat.

Te denken valt aan het uitgeven van een voorlichtingsfolder.

Er is misschien nog wel meer te bedenken. Maar duidelijk is dat er zo langzamerhand ingegrepen dient te worden.

De milieuwerggroep doet ook wat ze kan maar is beperkt in haar mogelijkheden, daarvoor zijn meer medewerkers gewenst.

Nog even de dijkverzwaring. Dit begint zo langzaam aan zeer aktueel te worden. De N.V.W.C. vindt dat ook voor haar in deze problematiek een taak is weggelegd. Er wordt daarom momenteel een werkgroepje gevormd. Coördinator daarvan is Jan Rietvink, Ereprijs 39 - tel.no. 03450 - 64 07. Wie mee wil werken dient contact met hem op te nemen.

HARRY V.D. WARENBURG

## ~~—~~ **Ekskursie-programma** ~~—~~

### Zaterdag 8 en zondag 9 december :

Op deze twee dagen vindt er een landelijke stootvogeltelling plaats waaraan ook de NVWC meedoet.

Marcel v.d. Tol hoopt dit verder te regelen.

Vertrek : 8.30 uur vanaf 't Jach (Tevens SOVON-telling).

### Maandag 10 december :

Vergadering Vogelwerkgroep, aanvang 20.00 uur in Het Kompas.

### Donderdag 13 december :

Dialezing over Spanje, aanvang 20.00 uur in de Paulusschool.

### Zaterdag 15 december :

Knotten, nader bericht volgt.

### Donderdag 20 december :

Maandelijks vergadering in Het Kompas, aanvang 20.00 uur.

### Zaterdag 22 december :

Excursie (trein) . Kil van Hurwenen, vertrek vanaf station Culemborg om 8.15 uur. Informatie Leo v.d. Kooij.

Vrijdag 28 december :

Uiterste inleverdatum kopij HAK-AL januari 1980.

Vrijdag 28 december -- woensdag 2 januari '80 :

Kamp Ameland, deelnemers ontvangen nog nader bericht.

1980

Zaterdag 5 januari :

Knotten, nader bericht volgt.

Zaterdag 12 januari :

Tellingen SOVON-projekt, vertrek 8.30 uur vanaf 't Jach (Kars en Berry)

Zondag 13 januari :

Excursie naar het gebied en de Uiterwaarden ten noorden van de Lek,  
vertrek 8.30 uur, onder leiding van Berry Lucas.

Maandag 14 januari :

Vergadering Vogelwerkgroep in het Kompas, aanvang 20.00 uur.

Zaterdag 19 januari :

Knotten, nader bericht volgt.

Zondag 20 januari :

SOVON-telling onder leiding van Harry v.d. Warenburg, vertrek 8.30 uur.

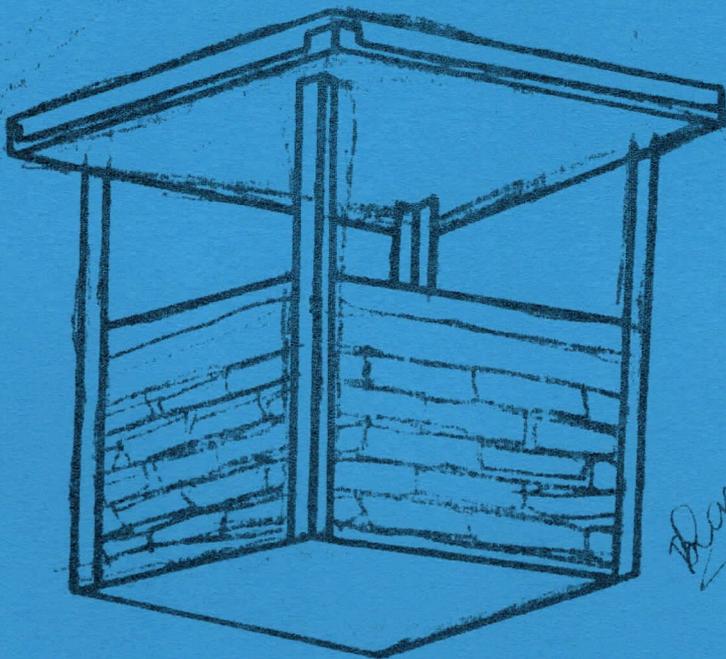
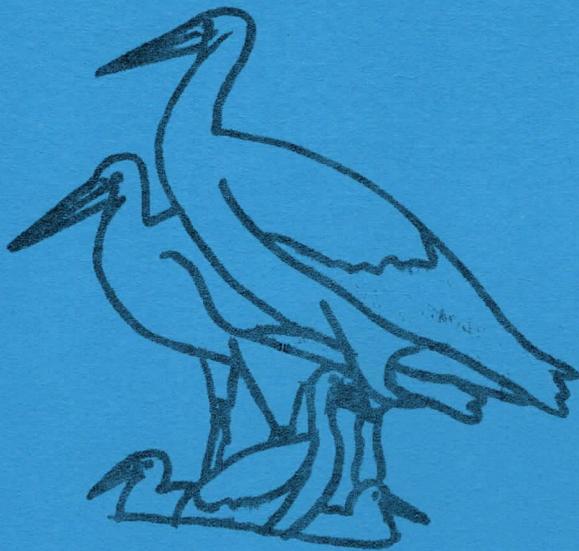
Maandag 21 januari :

Maandelijks vergadering, aanvang 20.00 uur in Het Kompas.



natuur- en vogelwacht CULEMBORG

# 'hak-al'



*Dangras*

